

Załącznik nr 2
do uchwały nr 221/16
Sejmiku Województwa Mazowieckiego
z dnia 16 grudnia 2016 r.

ZAKRES DZIAŁAŃ I SPOSÓB POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU PRZEKROCZENIA POZIOMU INFORMOWANIA I ALARMOWEGO OZONU W POWIETRZU.

W celu obniżenia stężeń ozonu poniżej poziomów kryterialnych możliwe jest jedynie podjęcie działań zmierzających do bezpośredniego obniżenia emisji jego prekursorów. Jednakże rodzaj i zakres tych działań różni się w zależności od tego, który próg został przekroczony. Poniżej w tabelach przedstawiono zestaw działań krótkoterminowych, które należy podjąć po określeniu ryzyka przekroczeniu stężeń poziomu informowania oraz poziomu alarmowego.

1. Działania krótkoterminowe w zależności od wystąpienia ryzyka przekroczenia poziomu alarmowego ozonu

Kod działania	Działanie	Sposób działania	Sposób realizacji	Rodzaj emisji
POZIOM I (przekroczenie poziomu informowania ozonu – ryzyko przekroczenia poziomu alarmowego ozonu)				
MSWI-KmO3	Korzystanie z komunikacji miejskiej zamiast komunikacji indywidualnej	Zalecenie dla ludności w celu ograniczenia natężenia ruchu samochodowego	Umieszczenie informacji na stronie internetowej, podanie informacji w mediach publicznych i innych środkach masowego przekazu*	Emisja z transportu
MSWI-ApO3	Korzystanie z alternatywnych sposobów przemieszczania się na krótkich odcinkach (rower, pieszo)	Zalecenie dla ludności (nie dotyczy grup ludności wrażliwej) w celu ograniczenia natężenia ruchu samochodowego	Umieszczenie informacji na stronie internetowej, podanie informacji w mediach publicznych i innych środkach masowego przekazu*	Emisja z transportu
MSWI-SsO3	Ograniczenie używania spalinowego sprzętu ogrodniczego (kosiarki, piły)	Zalecenie dla ludności - realizować w okresie od wiosny do jesieni	Umieszczenie informacji na stronie internetowej, podanie informacji w mediach publicznych i innych środkach masowego przekazu*	Emisja niezorganizowana
POZIOM II (przekroczenie poziomu alarmowego ozonu)				
MSWII-KmO3	Korzystanie z komunikacji zbiorowej zamiast komunikacji indywidualnej	Zalecenie dla ludności w celu ograniczenia natężenia ruchu samochodowego	Umieszczenie informacji na stronie internetowej, podanie informacji w mediach publicznych i innych środkach masowego przekazu*	Emisja z transportu
		Czasowe wprowadzenie bezpłatnych przejazdów komunikacją zbiorową (ZTM, WKD, Koleje Mazowieckie)	Podjęcie odpowiednich uchwał, obowiązujących bezterminowo, zależnych od ogłoszenia odpowiedniego stopnia ostrzeżenia, podanie informacji w mediach publicznych	
MSWII-SsO3	Ograniczenie używania spalinowego sprzętu ogrodniczego (kosiarki, piły)	Zalecenie dla ludności - realizować w okresie od wiosny do jesieni	Podjęcie odpowiedniej uchwały, obowiązującej bezterminowo, zależnej od ogłoszenia odpowiedniego stopnia ostrzeżenia	Emisja niezorganizowana
			Umieszczenie informacji na stronie internetowej, podanie informacji w mediach publicznych i innych środkach masowego przekazu*	

* np. telebimy urzędów dzielnic, popularne portale społecznościowe, wykorzystanie Systemu Dynamicznej Informacji Pasażerskiej do przekazywania informacji na wyświetlaczach elektronicznych (przystanki ZTM i środki transportu ZTM)

2. Działania informacyjne niezbędne do podjęcia przy ogłoszeniu ostrzeżenia poziomu I lub II

Kod działania	Zawartość informacji	Adresat	Podmiot przekazujący informacje
MSWInOb	Zalecenia: - pozostania w domu, - unikania obszarów występowania wysokich stężeń ozonu, - ograniczenia wysiłku fizycznego na otwartej przestrzeni, - ograniczenia wietrzenia mieszkań	Osoby starsze, dzieci i osoby z chorobami układu oddechowego	Wojewódzki Zespół Zarządzania Kryzysowego oraz Zespół Zarządzania Kryzysowego Miasta Stołecznego Warszawy
MSWInDy	Zakaz (w przypadku wystąpienia poziomu alarmowego) lub ograniczenie (w przypadku wystąpienia poziomu informowania) przebywania dzieci na otwartej przestrzeni, w czasie obecności w placówce oświatowej	Dyrektorzy jednostek oświatowych (szkół podstawowych, przedszkoli i żłobków) oraz opiekuńczych	Wojewódzki Zespół Zarządzania Kryzysowego oraz Zespół Zarządzania Kryzysowego Miasta Stołecznego Warszawy
MSWInSt	Możliwość wystąpienia większej ilości przypadków nagłych chorób górnych dróg oddechowych oraz niewydolności krążenia, szczególnie w przypadku wystąpienia poziomu alarmowego ozonu	Dyrektorzy szpitali i przychodni podstawowej opieki zdrowotnej	Wojewódzki Zespół Zarządzania Kryzysowego oraz Zespół Zarządzania Kryzysowego Miasta Stołecznego Warszawy

3. Lista podmiotów korzystających ze środowiska, obowiązanych do ograniczenia lub zaprzestania wprowadzania gazów lub pyłów do powietrza, które eksploatują instalację objętą postępowaniem, o którym mowa w artykułach 227-229 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku - Prawo ochrony środowiska.

W planie działań krótkoterminowych nie wskazuje się podmiotów korzystających ze środowiska, obowiązanych do ograniczenia lub zaprzestania wprowadzania gazów lub pyłów do powietrza, które eksploatują instalację objętą postępowaniem, o którym mowa w artykułach 227-229 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku - Prawo ochrony środowiska.

Ze względu na specyfikę zanieczyszczenia ozonem nie można określić głównego źródła emisji powodującej przekroczenia poziomów normatywnych ozonu, dlatego w planie działań krótkoterminowych dla strefy aglomeracja warszawska, działania krótkoterminowe skierowane są na ograniczenie emisji jego prekursorów. Podmiotami realizującymi działania w trakcie występowania epizodów wysokich stężeń ozonu są:

- przedsiębiorstwa przewozowe, których trasa przejazdu pojazdów przebiega przez strefę,
- przedsiębiorstwa zajmujące się pielęgnacją zieleni, realizujące prace na terenie strefy,
- dyrektorzy jednostek oświatowych (szkół podstawowych, przedszkoli i żłobków) oraz opiekuńczych,
- dyrektorzy szpitali i przychodni podstawowej opieki zdrowotnej.

4. Sposób organizacji i ograniczeń lub zakaz ruchu pojazdów i innych urządzeń napędzanych silnikami spalinowymi.

Formowanie ozonu związane jest z emisją prekursorów, którymi są tlenki azotu oraz niemetanowe lotne związki organiczne, z tego względu w planie działań krótkoterminowych dla strefy aglomeracja warszawska ze względu na stężenia ozonu określa się, iż w sytuacji przekroczenia poziomu informowania lub alarmowego ozonu realizuje się działania:

- czasowe wprowadzenie bezpłatnych przejazdów komunikacją zbiorową (ZTM, WKD, Koleje Mazowieckie),
- zalecenie ograniczenia używania spalinowego sprzętu ogrodniczego (kosiarki, piły).

5. Sposób postępowania organów, instytucji i podmiotów korzystających ze środowiska oraz zachowania się obywateli w przypadku wystąpienia przekroczeń standardów jakości powietrza.

Zgodnie z artykułem 16 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 roku o zarządzaniu kryzysowym (Dziennik Ustaw z 2013, pozycja 1166) tworzy się wojewódzkie centra zarządzania kryzysowego, których obsługę zapewniają komórki organizacyjne właściwe w sprawach zarządzania kryzysowego w urzędach wojewódzkich.

Do zadań wojewódzkich centrów zarządzania kryzysowego należą m.in.:

- pełnienie całodobowego dyżuru w celu zapewnienia przepływu informacji na potrzeby zarządzania kryzysowego,
- współdziałanie z centrami zarządzania kryzysowego organów administracji publicznej, nadzór nad funkcjonowaniem systemu wykrywania i alarmowania oraz systemu wczesnego ostrzegania ludności, współpraca z podmiotami realizującymi monitoring środowiska, współdziałanie z podmiotami prowadzącymi akcje ratownicze, poszukiwawcze i humanitarne, dokumentowanie działań podejmowanych przez centrum, realizacja zadań stałego dyżuru na potrzeby podwyższania gotowości obronnej państwa.

Zgodnie z artykułem 92 ustęp 1d ustawy Prawo ochrony środowiska (Dziennik Ustaw z 2016 roku, pozycja 672 ze zmianą) w przypadku ryzyka wystąpienia w danej strefie przekroczenia poziomu alarmowego, dopuszczalnego lub docelowego substancji w powietrzu wojewódzki zespół zarządzania kryzysowego, o którym mowa w artykule 14 ustęp 7 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 roku o zarządzaniu kryzysowym (Dziennik Ustaw z 2013 roku, pozycja 1166), informuje właściwe organy o konieczności podjęcia działań określonych planem działań krótkoterminowych.

Wojewódzki Zespół Zarządzania Kryzysowego:

- podejmuje decyzje o ogłoszeniu ostrzeżenia,
- podejmuje decyzje o zmianie poziomu ostrzeżenia,
- powiadamia (za pośrednictwem WCZK) Prezydenta Miasta Stołecznego Warszawy o ogłoszeniu bądź zmianie poziomu ostrzeżenia,
- zamieszcza powiadomienia o ogłoszeniu ostrzeżenia, jego obszarze, czasie trwania, powodach wystąpienia oraz o zaleceniach lub innych środkach zaradczych dla ludności i podmiotów na stronie internetowej Wojewody Mazowieckiego.

Prezydent Miasta Stołecznego Warszawy

- powiadamia podległe sobie jednostki, w tym Zespół Zarządzania Kryzysowego Miasta Stołecznego Warszawy, Radę Miasta Stołecznego Warszawy oraz Burmistrzów Dzielnic o konieczności podjęcia działań określonych Planem Działań Krótkoterminowych.

Zespół Zarządzania Kryzysowego Miasta Stołecznego Warszawy:

- powiadamia społeczeństwo, władze placówek szkolno-wychowawczych oraz jednostki służby zdrowia o konieczności podjęcia działań określonych Planem Działań Krótkoterminowych,
- zamieszcza powiadomienia o ogłoszeniu ostrzeżenia, poziomu I lub II stopnia, jego obszarze, czasie trwania, powodach wystąpienia oraz o zaleceniach dla ludności na stronie internetowej Prezydenta Miasta Stołecznego Warszawy,
- koordynuje wdrażanie działań i wspomaga służby lokalne.

Mazowiecki Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska:

- monitoruje jakość powietrza w zakresie ozonu w strefie aglomeracja warszawska;
- powiadamia Zarząd Województwa Mazowieckiego oraz Wojewódzki Zespół Zarządzania Kryzysowego o wystąpieniu lub przekroczeniu poziomu informowania ozonu wraz z obszarem tego przekroczenia, liczbą osób narażonych na ponadnormatywne stężenia oraz przewidywanym czasem trwania;
- powiadamia Zarząd Województwa Mazowieckiego oraz Wojewódzki Zespół Zarządzania Kryzysowego o wystąpieniu lub przekroczeniu poziomu alarmowego ozonu, wraz z obszarem tego przekroczenia, liczbą osób narażonych na ponadnormatywne stężenia oraz przewidywanym czasem trwania;
- kontroluje podmioty wdrażające działania.

Rada Miasta Stołecznego Warszawa:

- podejmuje uchwały o bezpłatnym przewozie pasażerów w dniach wystąpienia ostrzeżenia poziomu I lub II.

Stosowne uchwały powinny zostać podjęte niezwłocznie po uchwaleniu Planu Działań Krótkoterminowych.

Dyrektorzy szpitali, oddziałów ratunkowych, pogotowia oraz przychodni:

- na bieżąco śledzą komunikaty pojawiające się na stronie internetowej Wojewódzkiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego;
- powiadamiają personel o ogłoszeniu bądź odwołaniu ostrzeżenia, jego obszarze, czasie trwania, powodach wystąpienia oraz o zalecanym postępowaniu w czasie trwania ostrzeżenia.

Dyrektorzy placówek szkolno-opiekuńczych:

- na bieżąco śledzą komunikaty pojawiające się na stronie internetowej Wojewódzkiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego; powiadamiają swoich wychowanków o ogłoszeniu bądź odwołaniu ostrzeżenia, jego obszarze, czasie trwania, powodach wystąpienia oraz o zalecanym postępowaniu w czasie trwania ostrzeżenia;
- pilnują, aby na terenie placówek wychowankowie postępowali zgodnie z zaleceniami; pilnują, aby wychowankowie i personel ograniczyli spędzanie wolnego czasu na otwartej przestrzeni oraz ograniczyli wietrzenie pomieszczeń w razie wystąpienia poziomu informowania ozonu, szczególnie w godzinach 6 do 20;
- pilnują, aby wychowankowie i personel nie spędzali wolnego czasu na otwartej przestrzeni (włączając zajęcia wychowania fizycznego) oraz nie wietrzyli pomieszczeń w razie wystąpienia poziomu alarmowego ozonu, szczególnie w godzinach 6 do 20.

Podmioty, mieszkańcy i kierowcy

realizują zalecenia, wynikające z Planu.

6. Grupy ludności wrażliwe na przekroczenia standardów jakości powietrza:

Grupa dzieci i młodzieży poniżej 25 roku życia:

Szczególnie narażone na szkodliwe działanie podwyższonych stężeń są dzieci, które spędzają na powietrzu więcej czasu niż osoby dorosłe. Jednocześnie ich organizmy są w fazie wzrostu i ogólnego rozwoju, co sprzyja pojawianiu się zaburzeń zdrowotnych pod wpływem zanieczyszczeń powietrza.

Grupa osób starszych i w podeszłym wieku:

Wrażliwość osobnicza przedstawicieli tej grupy wynika z ogólnego osłabienia organizmu związanego z procesem starzenia się, co w konsekwencji powoduje zwiększenie podatności na zachorowania.

Grupa osób z zaburzeniami funkcjonowania układu oddechowego:

Zanieczyszczenia powietrza trafiają do organizmu wraz z wdychanym powietrzem i działają drażniąco na śluzówki dróg oddechowych. Szczególnie narażone na szkodliwe działanie zanieczyszczeń są osoby z przewlekłymi chorobami układu oddechowego, głównie osoby chore na astmę.

Grupa osób z zaburzeniami funkcjonowania układu krwionośnego:

Powstające w ludzkim organizmie pod wpływem stężeń niektórych zanieczyszczeń związki chemiczne mogą prowadzić do powstawania blokujących naczyń krwionośne złożeń, a te z kolei mogą być przyczyną zawału lub udaru.

Grupa osób palących papierosy:

Wdychanie dymu papierosowego znacznie osłabia błony śluzowe dróg oddechowych, co ułatwia przenikanie zanieczyszczeń z wdychanego powietrza do tkanek organizmu.

Grupa osób zawodowo narażona na działanie zanieczyszczeń:

Wykonywanie niektórych zawodów wiąże się z długotrwałą ekspozycją na działanie podwyższonych stężeń substancji, przez co wzrasta narażenie zdrowotne związane ze szkodliwym ich działaniem. Do grupy tej należą między innymi osoby wykonujące prace na wolnym powietrzu lub obsługujące urządzenia emitujące zanieczyszczenia.

7. Sposób i tryb powiadamiania przez wojewódzki zespół zarządzania kryzysowego o zaistnieniu przekroczeń standardów jakości powietrza.

System informowania społeczeństwa opiera się na dwóch poziomach ostrzeżeń według następujących kryteriów:

Poziom I – wystąpiło przekroczenie poziomu informowania ozonu, a co za tym idzie wystąpiło ryzyko przekroczenia poziomu alarmowego ozonu;

Poziom II – wystąpiło przekroczenie poziomu alarmowego ozonu.

Ogłaszanie ostrzeżenia wyższego stopnia nie musi być poprzedzone ostrzeżeniem niższego stopnia.

Ostrzeżenie poziomu I - tryb i zakres działań

Warunek wymagany do ogłoszenia ostrzeżenia poziomu I:

Ostrzeżenie ogłasza się, gdy stężenie ozonu osiągnęło poziom informowania – średnia jednogodzinna wartość przekroczyła $180 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Termin ogłoszenia ostrzeżenia:

Ostrzeżenie ogłasza się niezwłocznie po przekazaniu przez Mazowieckiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska informacji o przekroczeniu poziomu informowania ozonu.

Podjmowane środki informacyjne:

- Niezwłoczne przekazanie informacji o przekroczeniu poziomu informowania ozonu przez Mazowieckiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska do Wojewódzkiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego oraz Zarządu Województwa Mazowieckiego;
- Niezwłoczne przekazanie informacji o przekroczeniu poziomu informowania ozonu przez Wojewódzki Zespół Zarządzania Kryzysowego do Zespołu Zarządzania Kryzysowego Miasta Stołecznego Warszawy;
- Niezwłoczne przekazanie informacji o przekroczeniu poziomu informowania ozonu przez Zespół Zarządzania Kryzysowego Miasta Stołecznego Warszawy do podmiotów i instytucji zobowiązanych do podjęcia działań;
- informacja na stronach internetowych: Wojewódzkiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego i Zespołu Zarządzania Kryzysowego Miasta Stołecznego Warszawy.

Rodzaj przekazywanych informacji:

Konieczność ogłoszenia ostrzeżenia poziomu I wymaga przekazania następujących informacji:

- rodzaj i stopień ostrzeżenia;
- data, godzina i obszar, na którym wystąpiło przekroczenie poziomu informowania dla ozonu wraz z podaniem przyczyny tego stanu i liczby ludności narażonej;
- prognoza zmian poziomu substancji w powietrzu łącznie z przyczynami tych zmian, przewidywany czas trwania sytuacji przekroczenia;
- wskazanie grup ludności wrażliwych na przekroczenie oraz środki ostrożności, które mają być przez nie podjęte;
- informacja o zaleceniach i innych środkach zaradczych wraz z podaniem kodu działania ;
- możliwość wystąpienia negatywnych skutków zdrowotnych – jakich i u kogo;
- kontaktowy numer telefonu do informacji o innych zdarzeniach mających istotne znaczenie dla bezpieczeństwa ludzi.

Wykaz powiadamianych instytucji:

Mazowiecki Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska powiadamia:

- Wojewódzki Zespół Zarządzania Kryzysowego,
- Zarząd Województwa Mazowieckiego.

Wojewódzki Zespół Zarządzania Kryzysowego powiadamia:

- Prezydenta Miasta Stołecznego Warszawy.

Prezydent Miasta Stołecznego Warszawy powiadamia

- Jednostki organizacyjne Miasta Stołecznego Warszawy, w tym Zespół Zarządzania Kryzysowego Miasta Stołecznego Warszawy.

Zespół Zarządzania Kryzysowego Miasta Stołecznego Warszawy powiadamia:

- lokalne media,
- lokalne służby ratownicze, szpitale, placówki szkolno-wychowawcze,
- podmioty i instytucje zobowiązane do podjęcia działań,
- społeczeństwo.

Odwołanie ostrzeżenia poziomu I:

- za odwołanie ostrzeżenia poziomu I uznaje się upływanie terminu określonego w odpowiednim ogłoszeniu;
- zmierzone stężenie ozonu osiąga poziom alarmowy, wówczas ostrzeżenie poziomu I zostaje zamienione na ostrzeżenie poziomu II.

Ostrzeżenie poziomu II - tryb i zakres działań

Warunek wymagany do ogłoszenia ostrzeżenia:

Ostrzeżenie ogłasza się, gdy stężenie ozonu osiągnęło poziom alarmowy - średnia jednogodzinna wartość przekroczyła 240 µg/m³.

Termin ogłoszenia ostrzeżenia:

Ostrzeżenie ogłasza się niezwłocznie po przekazaniu przez Mazowieckiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska informacji o wystąpieniu poziomu alarmowego ozonu;

Podjęte środki informacyjne:

- Niezwłoczne przekazanie informacji o przekroczeniu poziomu alarmowego ozonu przez Mazowieckiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska do Wojewódzkiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego oraz Zarządu Województwa Mazowieckiego;
- Niezwłoczne przekazanie informacji o przekroczeniu poziomu alarmowego ozonu przez Wojewódzki Zespół Zarządzania Kryzysowego do Zespołu Zarządzania Kryzysowego Miasta Stołecznego Warszawy;
- Niezwłoczne przekazanie informacji o przekroczeniu poziomu alarmowego ozonu, drogą e-mailową i telefoniczną, Zespół Zarządzania Kryzysowego Miasta Stołecznego Warszawy do podmiotów i instytucji zobowiązanych do podjęcia działań;
- Informacja na stronach internetowych: Wojewódzkiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego i Zespołu Zarządzania Kryzysowego Miasta Stołecznego Warszawy.

Rodzaj przekazywanych informacji:

Konieczność ogłoszenia ostrzeżenia poziomu II wymaga przekazania następujących informacji:

- rodzaj i stopień ostrzeżenia;
- data, godzina i obszar, na którym wystąpiło przekroczenie poziomu alarmowego dla ozonu wraz z podaniem przyczyny tego stanu i liczby ludności narażonej;
- prognoza zmian poziomu substancji w powietrzu łącznie z przyczynami tych zmian, przewidywany czas trwania sytuacji przekroczenia;
- wskazanie grup ludności wrażliwych na przekroczenie oraz środki ostrożności, które mają być przez nie podjęte;
- informacja o zaleceniach i innych środkach zaradczych wraz z podaniem kodu działania ;
- możliwość wystąpienia negatywnych skutków zdrowotnych – jakich i u kogo;
- kontaktowy numer telefonu do informacji o innych zdarzeniach mających istotne znaczenie dla bezpieczeństwa ludzi.

Wykaz powiadamianych instytucji:

Mazowiecki Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska powiadamia:

- Wojewódzki Zespół Zarządzania Kryzysowego,
- Zarząd Województwa Mazowieckiego.

Wojewódzki Zespół Zarządzania Kryzysowego powiadamia:

- Prezydenta Miasta Stołecznego Warszawy.

Prezydent Miasta Stołecznego Warszawy powiadamia

- Jednostki organizacyjne Miasta Stołecznego Warszawy, w tym Zespół Zarządzania Kryzysowego Miasta Stołecznego Warszawy.

Zespół Zarządzania Kryzysowego Miasta Stołecznego Warszawy powiadamia:

- lokalne media,
- lokalne służby ratownicze, szpitale, placówki szkolno-wychowawcze,
- podmioty i instytucje zobowiązane do podjęcia działań,
- społeczeństwo.

Odwołanie ostrzeżenia poziomu II:

- za odwołanie ostrzeżenia poziomu II uznaje się upływanie terminu określonego w odpowiednim ogłoszeniu,
- zmierzone stężenie ozonu osiąga poziom informowania, wówczas ostrzeżenie poziomu II zostaje zamienione na ostrzeżenie poziomu I.

8. Komunikaty w systemie działań krótkoterminowych

Lp.	Rodzaj komunikatu	Sposób ogłoszenia komunikatu	
		Środki przekazu	Zawartość komunikatu
1	Informacja o przekroczeniu poziomu informowania ozonu Poziom I i ogłoszenie o wdrożeniu działań krótkoterminowych	Strona internetowa Wojewody Mazowieckiego oraz Prezydenta Miasta Stołecznego Warszawy, Lokalne media	Data, godzina i obszar, na którym wystąpiło przekroczenie poziomu informowania dla ozonu oraz przyczyny tego stanu; Prognozy zmian poziomów substancji w powietrzu łącznie z przyczynami tych zmian, czasu trwania przekroczenia albo ryzyka jego wystąpienia; Data, godzina i obszar, na którym zostają wdrożone działania krótkoterminowe; Przewidywany czas, w jakim będą obowiązywać działania; Wskazanie rodzaju podjętych działań krótkoterminowych, podmiotów do których są kierowane, sposobów kontroli; Informacje o zaleceniach i innych środkach zaradczych; Wskazanie grup ludności wrażliwych na przekroczenie oraz środki ostrożności, które mają być przez nie podjęte; Możliwość wystąpienia negatywnych skutków zdrowotnych – jakich i u kogo; Kontaktowy numer telefonu do informowania o innych zdarzeniach mających istotne znaczenie dla bezpieczeństwa ludzi;
2	Informacja o przekroczeniu poziomu alarmowego ozonu Poziom II i ogłoszenie o wdrożeniu działań krótkoterminowych	Strona internetowa Wojewody Mazowieckiego oraz Prezydenta Miasta Stołecznego Warszawy, Lokalne media	Data, godzina i obszar, na którym wystąpiło przekroczenie poziomu alarmowego ozonu oraz przyczyny tego stanu; Prognozy zmian poziomów substancji w powietrzu łącznie z przyczynami tych zmian, czasu trwania przekroczenia; Data, godzina i obszar, na którym zostają wdrożone działania krótkoterminowe; Przewidywany czas, w jakim będą obowiązywać działania; Wskazanie rodzaju podjętych działań krótkoterminowych, podmiotów do których są kierowane, sposobów kontroli; Wskazanie grup ludności wrażliwych na przekroczenie oraz środki ostrożności, które mają być bezwzględnie przez nie podjęte; Informację o obowiązujących ograniczeniach i innych środkach zaradczych; Możliwość wystąpienia negatywnych skutków zdrowotnych – jakich i u kogo; Kontaktowy numer telefonu do informowania o innych zdarzeniach mających istotne znaczenie dla bezpieczeństwa ludzi;

9. Skutki realizacji planu działań krótkoterminowych, zagrożenia i bariery realizacji.

Diagnoza istniejącego stanu w zakresie jakości powietrza na terenie strefy aglomeracja warszawska wskazuje, że w 2015 roku nie wystąpiły przekroczenia poziomu docelowego ozonu. Wystąpiło natomiast ryzyko wystąpienia przekroczenia poziomu alarmowego ozonu, o którym Mazowiecki Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Warszawie powiadomił pismem Zarząd Województwa Mazowieckiego.

Ozon występujący przy powierzchni ziemi tworzy się poprzez reakcje chemiczne lotnych związków organicznych i tlenków azotu w obecności promieniowania słonecznego. Duży stopień skomplikowania procesów fizykochemicznych przebiegających w atmosferze związanych z przemianami lotnych związków organicznych oraz tlenków azotu i mających wpływ na powstawanie ozonu powoduje, że bardzo trudno jest określić zależności pomiędzy emisją prekursorów ozonu, a występowaniem ozonu w troposferze. Zależności te są nieliniowe i związane głównie ze stosunkiem emisji tlenków azotu do lotnych związków organicznych, a nie wartościami bezwzględnych ładunków emisji tych związków. W tworzeniu ozonu największe znaczenie mają specyficzne warunki meteorologiczne, czyli duże nasłonecznienie, niskie prędkości wiatru lub warunki bezwietrzne. Ponadto ozon jest zanieczyszczeniem o charakterze transgranicznym, przenoszonym na duże odległości, obszary wysokich stężeń ozonu nie pokrywają się z obszarami zwiększonej emisji prekursorów i obszarami jego powstawania.

W związku z powyższym problem redukcji stężeń ozonu jest niezwykle złożony. Nie jest bowiem możliwe uzyskanie efektu obniżenia stężeń poprzez bezpośrednio obniżenie emisji, w taki sposób, jak jest to w przypadku zanieczyszczeń pyłowych lub innych gazowych. Trzeba podkreślić, że lokalne, a nawet regionalne działania podejmowane na obszarze miasta, aglomeracji lub województwa prawdopodobnie nie spowodują trwałego, długoterminowego obniżenia stężeń ozonu, natomiast mogą dać pewien skutek chwilowy. Dlatego obniżenie stężeń ozonu poniżej poziomu informowania oraz alarmowego powinno wiązać się z działaniami krótkoterminowymi obniżającymi emisję tlenków azotu oraz lotnych związków organicznych. Głównie są to działania ograniczające natężenie ruchu na drogach w strefie, czyli na przykład: wprowadzenie bezpłatnych przejazdów komunikacją miejską, zakaz wjazdu samochodów ciężarowych do miasta oraz działania ograniczające emisję zanieczyszczeń, czyli obniżenie prędkości pojazdów na drogach szybkiego ruchu, upłynnienie ruchu, zakaz używania sprzętu spalinowego, zakaz używania spalinowego sprzętu budowlanego, czy zalecenie tankowania pojazdów po zachodzie słońca. Jednak takie działania są kosztowne oraz uciążliwe.

Ograniczeniem we wdrażaniu działań może być sprzeciw społeczeństwa w stosunku do pewnych zakazów, nawet jeżeli będą one miały uzasadnienie prawne i będą uzasadnione dbałością o zdrowie mieszkańców. Za takie ograniczenia swobód obywatelskich jest powszechnie uważany:

- zakaz poruszania się samochodami osobowymi w określonych strefach, czy określonych dniach;
- zakaz używania spalinowego sprzętu budowlanego przez przedsiębiorstwa budowlane;
- ograniczenie prędkości ruchu.

Należy jednak mieć na uwadze, iż:

- poziomy alarmowe zanieczyszczeń, są ustanowione na takim pułapie, na którym oddziaływanie jest szkodliwe dla człowieka, więc obniżenie stężeń w powietrzu takiego zanieczyszczenia powinno być priorytetem dla władz i mieszkańców strefy;
- stężenia przekraczające poziomy informowania, bądź alarmowe ozonu występują niezwykle rzadko i trwają krótko, więc zasięg czasowy działań również będzie ograniczony czasowo.

Wdrożenie planu działań krótkoterminowych musi być poprzedzone szeroką kampanią informacyjną oraz szeroką edukacją społeczeństwa. Edukacja ekologiczna społeczeństwa we wszystkich grupach wiekowych powinna być prowadzona w sposób ciągły, przez wiele

lat, gdyż jest to warunkiem wzbudzenia świadomości ekologicznej i poczucia współodpowiedzialności za jakość i ochronę środowiska.

Skutecznym rozwiązaniem problemów z nadmiernymi stężeniami pochodzącymi z komunikacji wydają się być działania długoterminowe: intensywny rozwój komunikacji zbiorowej oraz bogata oferta taryf za przejazdy, rozwój infrastruktury rowerowej, edukacja społeczeństwa, a dalej stopniowe wdrażanie systemu ograniczeń wjazdu do centrum miasta.

10. Informacje i dokumenty wykorzystane do kontroli i dokumentacji realizacji planu

Zarząd Województwa przekazuje ministrowi właściwemu do spraw środowiska sprawozdania z realizacji Planu Działań Krótkoterminowych zgodnie z artykułem 94, punkt 2a ustawy Prawo ochrony środowiska (Dziennik Ustaw z 2016 roku, pozycja 672 ze zmianą) oraz zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 10 września 2012 roku w sprawie zakresu i sposobu przekazywania informacji dotyczących zanieczyszczenia powietrza (Dziennik Ustaw z 2012 roku, pozycja Nr 1034), wg poniższego schematu:

* Należy określić prawidłową odpowiedź.

1) Ogólne

Proszę podać link do internetowej strony, na której został zamieszczony plan działań krótkoterminowych

1a) Czy były przekroczenia poziomów alarmowych (AT) i / lub istotne przekroczenia poziomów dopuszczalnych lub docelowych (LV/TV) w ciągu ostatnich trzech lat?*

- Tak, AT
- Tak, LV/TV
- Tak, obydwa
- Nie

Jeśli tak, proszę podać szczegóły

1b) Czy zidentyfikowano zagrożenia przekroczenia poziomów alarmowych (AT) i / lub istotne przekroczenia poziomów dopuszczalnych lub docelowych (LV / TV) w ciągu ostatnich pięciu lat?*

- Tak, AT
- Tak, LV/TV
- Tak, obydwa
- Nie

Jeśli tak, proszę podać szczegóły

1c) Prawdopodobny wpływ realizowanego planu działań krótkoterminowych na poziomy zanieczyszczeń. Proszę podać informacje na temat źródła emisji, analizy podziału źródeł emisji i odpowiedniego odniesienia przestrzennego oraz odnieść się do wyboru środków.

2) Środki krótkoterminowe: rodzaje i sektory

Uwagi wstępne: Dyrektywa określa cele działań i zawiera przykłady sektorów, których mają dotyczyć plany działań krótkoterminowych

2a) Czy plan działań krótkoterminowych ma w szczególności na celu:

Zmniejszenie emisji*

- Tak
- Nie

Jeśli tak, proszę podać szczegóły

Skrócenie czasu trwania przekroczenia*

- Tak
- Nie

Jeśli tak, proszę podać szczegóły

Ograniczenie narażenia*

- Tak
- Nie

Jeśli tak, proszę podać szczegóły

2b) Jakie rodzaje środków:

Edukacja/Informacja*

- Tak
- Nie

Jeśli tak, proszę podać szczegóły

Techniczne*

- Tak
- Nie

Jeśli tak, proszę podać szczegóły

Ekonomiczne/Finansowe*

- Tak
- Nie

Jeśli tak, proszę podać szczegóły

Szczególnej ochrony wrażliwych grup ludności*

- Tak
- Nie

2c) Działania krótkoterminowe mogą być zintegrowane z programami ochrony powietrza. Proszę podać szczegóły tych działań krótkoterminowych. Działaniami krótkoterminowymi określonymi w programie ochrony powietrza będą środki, które są skuteczne w sytuacji, gdy istnieje ryzyko wystąpienia wysokiego stężenia zanieczyszczeń (np. zmniejszenie ograniczenia prędkości w okresach wysokich emisji / wysoki poziom stężeń w powietrzu).

Ruch pojazdów silnikowych*

Plan działań krótkoterminowych

- Tak
- Nie

Program ochrony powietrza

- Tak
- Nie

Jeśli tak, proszę podać szczegóły, w tym oczekiwane skutki

Roboty budowlane*

Plan działań krótkoterminowych

- Tak
- Nie

Program ochrony powietrza

- Tak
- Nie

Jeśli tak, proszę podać szczegóły, w tym oczekiwane skutki

Statki cumujące*

Plan działań krótkoterminowych

- Tak
- Nie

Program ochrony powietrza

- Tak
- Nie

Jeśli tak, proszę podać szczegóły, w tym oczekiwane skutki

Przemysł*

Plan działań krótkoterminowych

- Tak
- Nie

Program ochrony powietrza

- Tak
- Nie

Jeśli tak, proszę podać szczegóły, w tym oczekiwane skutki

Ogrzewanie w sektorze komunalno-bytowym*

Plan działań krótkoterminowych

- Tak
- Nie

Program ochrony powietrza

- Tak
- Nie

Jeśli tak, proszę podać szczegóły, w tym oczekiwane skutki

Inne*

Plan działań krótkoterminowych

- Tak
- Nie

Program ochrony powietrza

- Tak
- Nie

Jeśli tak, proszę podać szczegóły, w tym oczekiwane skutki

3) Plany działań krótkoterminowych: wdrożenie

3b) Czy plan działań krótkoterminowych został rozpoczęty*

- Tak
- Nie

Jeśli tak, to jak często, w jakich sytuacjach? Proszę opisać

3c) Proszę opisać procesy monitorowania i oceny

4) Plany działań krótkoterminowych: udostępnienie informacji do publicznej wiadomości

4a) Czy informacje dotyczące planu były podawane do publicznej wiadomości*

- Tak
- Internet
- Radio
- Telewizja
- Inne
- Nie

Link do strony internetowej, na której została zamieszczona informacja

4b) Proszę opisać ogólną strategię udostępniania informacji, w tym wszystkich zainteresowanych stron

5) Plany działań krótkoterminowych: wpływ

5a) Proszę podać informację na temat wpływu i skuteczności podjętych środków przez cel i sektor (patrz punkt 2a i 2b)

5b) Jakie działania zostały uznane za najbardziej skuteczne? Proszę opisać i wyjaśnić dlaczego.

5c) Proszę podać linki do raportów i / lub odniesienia.

6) Plany działań krótkoterminowych oraz programy ochrony powietrza

Uwagi wstępne: W przypadku, gdy poziomy dopuszczalne są przekroczone, krótkoterminowe środki mogą również zostać uwzględnione w programach ochrony powietrza. Integracja jakości powietrza i planów działań krótkoterminowych jest bardzo ważna.

6a) Czy w programie ochrony powietrza zawarto krótkoterminowe środki w celu zmniejszenia, skrócenia czasu trwania przekroczeń lub zminimalizowania ryzyka?*

Tak

Nie

6b) Jeśli tak, to dodaj komentarz na temat doświadczeń i poglądów, czy plany działań krótkoterminowych i programy ochrony powietrza wzajemnie się uzupełniają, czy też są rozbieżne? Jakie aspekty ogólnej strategii jakości powietrza są wspierane przez plan działań krótkoterminowych?

6c) Jeśli nie ma oddzielnego planu działań krótkoterminowych, to czy uważasz, że wystąpiłyby dodatkowe korzyści, gdyby taki plan był opracowany?

7) Pozostałe problemy

Proszę podać pozostałe uwagi, które nie zostały poruszone powyżej.